

SPEKTRUM

Periodikum
Slovenskej
technickej
univerzity
v Bratislave

Akademický rok
2004/2005
1
september

Ročník XI.
/XLIII./

Príhovor **Dušana Petráša,** **dekana Stavebnej** **fakulty**

Vážená akademická obec,
milé kolegyně, vážení kolegovia,
v prvom rade mi dovoľte poďakovať sa za možnosť týmto príhovorom informovať širšiu akademickú obec STU v Bratislave o aktivitách na Stavebnej fakulte STU v nedávnej minulosti, v súčasnosti, no najmä o výhladoch na nasledujúce obdobia. Úvodom by som rád pripomenul, že 5. decembra 2003 sme si na slávnostnom zhromaždení akademickej obce fakulty, súčasne i na rozšírenom zasadnutí vedeckej rady STU, pripomenuli 65 rokov od začatia prvého vysokoškolského technického vzdelávania na území Slovenska, na vtedajšej Vysoké škole technickej M. R. Štefánika, a to v študijných odboroch (vtedy oddeleniach):

1. oddelenie inžinierskeho staviteľstva konštruktívneho a dopravného,
2. oddelenie inžinierskeho staviteľstva vodohospodárskeho a kultúrneho,
3. oddelenie zememeračského inžinierstva,

ktoré sú i dnes základom štúdia na dnešnej Stavebnej fakulte STU. Táto reminiscencia, a nie úplne náhodou, pre 65-ročnú existenciu inštitúcie v porovnaní so 65 rokmi vysokoškolského pedagóga má úplne opačné smerovanie. Kým človek bilancuje a pomaly sa uberať na zaslúžilý odpočinok, fakulta práve naopak – mala by byť personálne a kvalifikačne, materiálne i technicky, ale aj prevádzkovo a organizačne stabilizovaná, dostatočne vnútorne silná na prekonávanie existujúcich prekážok a predovšetkým poskytujúca vzdelávanie a vedecké bádanie na najvyššej úrovni poznania a predpokladaného rozvoja spoločnosti.

V duchu uvedených intencií pripravilo vedenie fakulty „Program rozvoja SvF STU na obdobie 2003 – 2007“, ktorý následne po prerokovaní vo všetkých grémiách fakulty sa stal

určitou víziou, každoročne aktualizovanou. Program sa snaží zachytiť trendy rozvoja vysokoškolského vzdelávania a vedy už v európskom prostredí, s akcentom na oblasť architektúry, stavebníctva, geodézie a kartografie, ale i životného prostredia, informačných technológií, resp. ekonomiky a riadenia priemyselných odvetví. Inými slovami povedané, snažili sme sa viac otvoriť, a to nielen v rámci STU, a pripraviť v tomto zmysle:

- a/ študijné programy vo všetkých stupňoch štúdia,
- b/ priority vo vedeckovýskumnej, ale i odbornej činnosti,
- c/ smery na prípravu a realizáciu zahraničných projektov,
- d/ podmienky na modernizáciu a ďalší rozvoj materiálne-technického vybavenia,
- e/ pravidlá na hospodárne a účelné využívanie finančných zdrojov.

V oblasti pedagogickej môžeme s potešením konštatovať, že študijné programy, predložené v roku 2003 a 2004 na akreditáciu boli v plnom rozsahu schválené resp. sú v štádiu schvaľovania. Preto v nasledujúcom období budeme postupne personálne, organizačne i materiálne zabezpečovať prípravu už akreditovaných 6 bakalárskych, 13 inžinierskych a 12 doktorských študijných programov, ktoré odrážajú súčasnú úroveň poznania a od akademického roku 2005/2006 umožnia študovať približne 4000 poslucháčom. Súčasťou tejto, v niektorých prípadoch i zásadnej zmeny bude aj ucelený program práce s nadanými a talentovanými študentmi ako predpoklad určitej kontinuity i v oblasti personálnej. V spolupráci s profesijnými organizáciami, stavovskými komorami aj štátnou správou by sme radi pripravili ucelený model tzv. celoštátneho vzdelávania s cieľom autorizácie našich absolventov na vybrané činnosti vo výstavbe.

Vo vedeckovýskumnej a odbornej činnosti budeme špecifikovať nové priority, ktoré by mali reflektovať zmeny v štátnej politike vedy a techniky. Domnievame sa, že aktivity v tejto oblasti by mali omnoho významnejšie ako doposiaľ byť súčasťou štátnych programov rozvoja vedy a výskumu a odrážať trendy a potreby aj v činnosti jednotlivých rezortov pri naplňaní hospodárskej politiky štátu! S týmto úzko súvisí aj harmonizácia Európskej legislatívy, ktorá v podobe technických noriem v rámci CEN je jednou z kľúčových úloh vo viac ako 24 technických komisiách z oblasti stavebníctva v pôsobnosti

Slovenského ústavu technickej normalizácie.

Vedeckovýskumná kapacita fakulty a tomu odpovedajúca kvalifikačná štruktúra sú zárukou i v budúcnosti, že pri realizácii významných stavebných diel v SR bude naša fakulta vždy v popredí záujmu spoločenskej praxe, či už pri projektovej, expertíznej alebo súdnoznaleckej činnosti.

Pri aktivitách súvisiacich s prípravou a realizáciou zahraničných projektov budeme sa naďalej snažiť o vzájomné výhodné mobility s cieľom transferu know-how na fakultu. Na strane druhej budeme vytvárať podmienky, aby vo väčšej miere ako doposiaľ sa realizovali mobility zo zahraničia smerom k nám. Aby sme sa aktívne zapojili do programov umožňujúcich na základe spoločných curricul obdržať absolventom dva diplomy ako predpoklad na výber povolania a úspešnosť na trhu práce v Európskej únii. Budeme sa snažiť začať projekt European doctorate, kde pri doktorandskom štúdiu sa dáva možnosť štúdia aspoň na dvoch európskych univerzitách. Súčasne musíme viac ako doposiaľ tieto projekty využiť na obnovu a modernizáciu materiálno-technického vybavenia laboratórií, skúšobní a diagnostických pracovísk. Nezabudneme tiež na postupné skvalitňovanie infraštruktúry, najmä v podobe širšieho nasadenia informačných technológií do všetkých ob-

lastí života fakulty, od vedy a výskumu cez výučbu, ale končiacu administratívou a službami. Je zrejmé, že sa to nebude dať realizovať úplne celoplošne, preto bude veľmi dôležité mať jednoznačne špecifikované budúce tzv. centrá excelencie. Všetko to, čo som doposiaľ uviedol, závisí však najmä od finančných možností. Preto sme prijali filozofiu, že peniaze budú „putovať“ tam, kde boli vytvorené. Inými slovami:

„Deklarujeme týmto určité pravidlá, počnúc od jednotlivca, cez malé pracovné kolektívy, až po katedry. Nesmierne si vážime každú aktivitu, ktorá dokáže v konečnom dôsledku prineť v rámci viaczdrojového financovania nové prostriedky“.

Vážené kolegyne, kolegovia,

priznávam sa, že nie je jednoduché v limitovanom priestore prezentovať úplne všetky predstavy, snažil som sa však naznačiť, vychádzajúc z histórie našej Alma mater, že Stavebná fakulta ako nedeliteľná súčasť STU v Bratislave si bude i v budúcnosti kľásť pred seba nové náročné úlohy reflektujúce požiadavky dneška.

S P R Á V Y Z R E K T O R Á T U

Vedenie STU informuje

Vedenie STU rokovalo v mesiacoch jún a júl 2004 celkom 3-krát (21. júna, 28. júna a 12. júla 2004). Na týchto rokovaníach sa zaoberalo nasledujúcimi témami:

- 1) **Zriaďovanie a činnosť odborových komisií doktorandského štúdia.** Prorektor Ján Kalužný predložil vedeniu STU písomný materiál obsahujúci konkrétny návrh príkazu rektora o zriaďovaní odborovej komisie a vymenúvaní jej členov ako aj návrh smernice určujúcej činnosť takejto komisie.
- 2) **Metodika finančného vyrovnania za výkony vo vzdelávaní.** Prorektor Ján Kalužný predložil vedeniu STU písomný materiál na túto tému, ktorý je založený na nasledujúcich zásadách: je potrebné maximálne využívať personálne a priestorovo-technické kapacity STU, východiskom pre oceňovanie pedagogických výkonov bude kredit. Materiál obsahuje aj návrh postupu pri výpočte výšky finančného vyrovnania za pedagogické výkony, pričom sa rozlišuje vzdelávanie v 1. a 2. stupni štúdia.
- 3) **Pasportizácia budov STU.** Prorektor Ernest Bučko predlo-

žil písomný materiál, ktorý má dve časti: Štandardizáciu kancelárskych priestorov na STU a Porovnanie aktualizovaného pasportu priestorového vybavenia so zmluvnými prenájmami priestorov na fakultách STU. Tento materiál mal pomôcť vyriešiť priestorové umiestnenie FIIT STU, čo sa však nepodarilo. V oblasti pasportizácie priestorov čaká STU v blízkej budúcnosti zakúpenie špecializovaného softvéru na tento účel a vloženie obrovského množstva údajov do tohto softvéru podľa aktuálneho stavu vo všetkých budovách patriacich STU.

- 4) **Priebežná správa o stave prác na stavbách STU.** Prorektor Ernest Bučko informoval o stave prác na Mýtnej 28 – 34 v Bratislave, kde prebieha rekonštrukcia objektu ako aj o rekonštrukcii kuchyne a jedálne na ŠD Bottova v Trnave. Konštatoval, že práce stagnujú kvôli nedostatku finančných prostriedkov. Táto vec bude riešená osobnou návštevou rektora a prorektora STU na MŠ SR.
- 5) **Stav realizácie projektu FIIT.** Rektor STU Vladimír Báľeš projekt FIIT hodnotí ako úspešný. Nová fakulta splnila všetky

legislatívne požiadavky načas a rovnako aj akreditáciu študijných odborov. No vznik novéj fakulty na STU je spojený aj s mnohými problémami. Medzi najväčšie problémy v súčasnosti patrí definitívne vyriešenie jej priestorového umiestnenia. Rektor STU prisľúbil v krátkom čase doriešiť priestorové problémy tejto fakulty.

- 6) **Prezentácia projektu.** Prorektor Robert Špaček informoval vedenie STU o projekte účelového zariadenia STU v Gabčíkove. Projekt pod vedením svo-

jich učiteľov vypracoval študent FA STU, ktorý ho aj osobne prezentoval. Ide o veľký projekt rekreačno-sportového charakteru s komplexom služieb a potrebným zázemím. Vedenie STU vzalo tento projekt na vedomie a podporí jeho realizáciu v prípade, že sa nájde investor.

Pavel TIMÁR
vedúci úradu rektora

Kolégium rektora STU informuje

Kolégium rektora STU sa na svojom poslednom rokovaní v akad. roku 2003/04 dňa 22. júna 2004 zaoberalo nasledujúcimi témami:

- 1) **Rozpočet STU na rok 2004.** Kvestorka Helena Žideková predložila písomne rozpočet STU na rok 2004. Diskusia sa týkala schvaľovania materiálov v AS na fakultách a v AS STU. Kolégium rektora zobralo na vedomie predložený návrh rozpočtu STU na rok 2004.
- 2) **Finančné náhrady za použitie dopravných prostriedkov.** Kvestorka Helena Žideková predložila a zdôvodnila „Metodický pokyn č. 3/2004-N“ na stanovenie reálnych

nákladov za dopravu na STU. Tento pokyn bol vydaný dňa 12. 5. 2004 a majú sa ním riadiť všetky pracoviská STU. Nakoľko v rozpočte, okrem prostriedkov na pohonné hmoty, neboli vyčlenené prostriedky na dopravu, niet z čoho hradiť ostatné náklady na dopravu (opravy vozidiel, náhradné diely, STK, diaľničné známky, poisťné, zimné pneumatiky a pod.). Kvestorka konštatovala, že v porovnaní s cenami iných dopravcov by mali byť naše ceny stále nižšie, lebo nie sú v nich ešte premietnuté mzdy a odvody vodičov.

3) **Informácia o možnostiach získavania finančných prostriedkov na projekty.** Prorektor Robert Redhammer informoval KR STU o stave projektov Agentúry pre vedu a techniku. Za celú SR sa zozbieralo cca 310 projektov. Z hľadiska pridelených financií je možné pokryť len cca 40 % z nich. Aktuálne sú výzvy na projekty zo štrukturálnych fondov EÚ – pre Bratislavu len Európsky sociálny fond, v rámci ktorého ide hlavne o podporu kvality ľudských zdrojov. Prodekan fakúlt majú k dispozícii všetky potrebné informácie.

4) **Informácia o používaní logotypov na STU od roku 1965.** Mgr. Tatiana Sikorová podrobne informovala členov KR STU o histórii a tvorbe insígnií – žezlo, taláre atď. od začiatku existencie STU. Odporúča používať logá, ktoré sú vytvorené ešte stále žijúcim umelcom a dodržiavať historickú líniu. Táto sa na univerzite nemá meniť pri výmene akademických funkcionárov, ani pri zmene režimu. Dekan FA STU upozornil na odborný rozmer tejto otázky. To čo máme na STU nie sú logotypy, ale priestorové reliéfy. Tieto sa pri málo kvalitnej plošnej reprodukcii znehodnocujú. Fotokópia reliéfu nie je tá správna metóda. Ak chceme mať kvalitné logotypy, treba urobiť buď grafický prepis týchto reliéfov alebo urobiť pre STU novú sústavu logotypov. Odborníkov na to máme aj na STU. Rektor STU sa prihovára za dodržiavanie historickej línie a vyzval dekanov na rešpektovanie historických znakov fakúlt. Poďakoval Mgr. Sikorovej za zaujímavý a rozsiahly historický výklad, ale pre krátkosť času ju požiadal o uverejnenie tohto materiálu v časopise Spektrum.

5) **Metodika finančného vyrovnania za výkony vo vzdelávaní.** Prorektor Ján Kalužný predložil KR STU písomný materiál predtým schválený na rokovaní vedenia STU a podrobne ho komentoval. Kolégium rektora STU vyslovilo súhlas s týmto materiálom.

6) **Zriaďovanie a činnosť odborových komisií doktorandského štúdia.** Prorektor Kalužný predložil KR STU písomný materiál schválený predtým na rokovaní vedenia STU a podrobne ho komentoval. Tento materiál obsahuje konkrétne vzory žiadosti o zriadenie odborej komisie doktorandského štúdia, návrh člena odborej komisie a smernice určujúcej činnosť odborej komisie. Kolégium rektora STU vyslovilo súhlas s týmto materiálom po zapracovaní pripomienok z diskusie.

*Pavel TIMÁR
vedúci úradu rektora*

Vedecká rada STU informuje

Pred pracovným rokovaním vedeckej rady dňa 21. júna 2004 odovzdal rektor STU prof. Bálež Medaily STU trom pracovníkom STU: prof. Ing. Ottovi Csabayovi, DrSc., prof. Ing. Pavlovi Podhradskému, PhD., prof. Dr. Ing. Marcelovi Žitňanskému, DrSc., a dekrét emeritnému profesorovi prof. Ing. arch. Jánovi Antalovi, PhD.

Prezentácia doktorandov ocenených Cenou rektora STU
Doktorandi Ing. Robert Fischer, PhD., Ing. Juraj Packa, PhD., a Mgr. Tatiana Rückschlossová, PhD., ktorí boli ocenení Cenou rektora STU predstavili členom vedeckej rady STU v krátkej prezentácii výsledky svojej práce.

Návrhy na vymenovanie za profesorov

Vedecká rada STU prerokovala tri návrhy na vymenovanie za profesorov:

1. Návrh na vymenovanie doc. Ing. **Antona Pokusu**, CSc., za profesora v odbore technológie strojárkej výroby predložil prof. Sablik, dekan MTF STU. Doc. Pokusa vo svojom vystúpení oboznámil prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Vplyv základných parametrov striekania na fragmentačné procesy pri výrobe kovových práškov.“ Po verejnej diskusii VR STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie Antona Pokusu za profesora väčšinou hlasov.
2. Návrh na vymenovanie doc. Ing. **Jozefa Jaseneka**, PhD., za profesora v odbore teoretická elektrotechnika predložil prof. Janíček, dekan FEI STU. Doc. Jasenek vo svojom vystúpení oboznámil prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Nové trendy v optickej vláknovej reflektometrii“. Po verejnej diskusii VR STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie Jozefa Jaseneka za profesora väčšinou hlasov.
3. Návrh na vymenovanie doc. Ing. **Vlasty Brezovej**, DrSc., za profesorku v odbore fyzikálna chémia predložil prof. Bakoš, dekan FCHPT STU. Doc. Brezová vo svojom vystúpení oboznámila prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „EPR štúdium radikálových medziproduktov fotochemických reakcií“. Po verejnej diskusii VR STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie Vlasty Brezovej za profesorku väčšinou hlasov.

Doktor technických vied

Prof. Návrat, v zastúpení predsedu komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác v odbore umelá inteligencia prof. L. Molnára, predložil návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied doc. Ing. **Jiřímu Pospíchalovi**, CSc. VR STU tajným hlasovaním tento návrh schválila väčšinou hlasov.

Doktor honoris causa

VR STU schválila návrh na udelenie titulu „doktor honoris causa“ prof. Ing. **Ludovítovi Zanzottovi**, PhD., ktorý predložil prof. Bálež, rektor STU. Tak isto schválila návrh na udelenie titulu „doktor honoris causa“ **Eugenovi Andrewovi Cernanovi**, ktorý predložil dekan FEI prof. Janíček.

Emeritní profesori

V ďalšom rokovaní sa VR STU zaoberala návrhmi na udeľenie titulu profesor emeritus prof. Ing. **Oldrichovi Strýčekovi**, DrSc., a prof. Ing. **Júliusovi Bajscymu**, PhD. Obidva návrhy VR schválila.

Medaila STU

VR STU schválila návrh na udelenie Medaily STU prof. Dr. **Sanjit Kumar Mitrovi**, PhD. jednohlasne. Návrh podal dekan FEI prof. Janíček.

Návrh nových kritérií na vymenovanie profesorov a habilitácie docentov na FA STU

Návrh predložil prof. Gál, dekan FA STU. Nové kritériá nadväzujú na zmeny, ktoré sa uskutočnili na fakulte. Bližšie o týchto zmenách informoval členov vedeckej rady prodekan FA STU prof. Keppl. VR STU schválila Návrh nových kritérií na vymenovanie profesorov a habilitácie docentov na FA STU jednohlasne.

Členovia Akreditačnej komisie vlády SR

Prorektor Redhammer oboznámil členov VR STU s výsledkom „per rollam“ hlasovania o návrhoch kandidátov na členov AK vlády SR. Kandidátmi sú:

prof. RNDr. Radko Mesiar, DrSc. – SvF, prof. Ing. Peter Turček, PhD. – SvF, prof. Ing. Edita Hekelová, PhD. – Sjf, prof. Ing. Ladislav Jurišica, PhD. – FEI, prof. Ing. Jozef Sitek, DrSc. – FEI, prof. Ing. arch. Matúš Dulla, CSc. – FA, doc. Ing. arch. Ivan Petelen, PhD. – FA, doc. Dr. Ing. Jozef Peterka – MTF.

VR STU schválila návrhy kandidátov na členov AK vlády SR.

*Daniela Hadeková
tajomníčka VR STU*

Leto na rektoráte

Návšteva riaditeľa Britskej rady

Začiatkom júla 2004 rektor STU v Bratislave prijal riaditeľa British Council pána Huw Jonesa, ktorého sprevádzala manažérka vzdelávacích projektov pani Helena Le Sage. Za STU sa na prijatí zúčastnili rektor Vladimír Bálež, prorektor Robert Špaček, doc. Marian Veselý z FEI STU a Ing. Pavel Timár. Predmetom návštevy bola iniciatíva zo strany British Council pod názvom International Networking for Young Scientists, ktorú BC mieni podporovať aj finančne. Ide o výmenné projekty pre mladých post doktorandov (nie sú vylúčení ani doktorandi) medzi inštitúciami z Veľkej Británie a SR. Prvým krokom je Call for Proposals - predkladanie ideových návrhov na projekty. Táto fáza sa má ukončiť do 30. septembra 2004. V prípade záujmu z britskej strany o navrhované témy sa potom uskutoční 1-2 dňový seminár, kde sa položia základy budúceho projektu. Takto pripravené projekty majú vyššiu šancu byť úspešné napríklad aj v 6. rámcovom programe EÚ. British Council oslovil v tomto smere ako prvú STU Bratislava a následne aj SAV. Podrobnosti o tejto iniciatíve BC má príslušný prodekan na každej fakulte STU Bratislava.

Pavel Timár

AS informuje

Akademický senát na svojom zasadnutí 28. júna 2004 sa zaoberal aktuálnymi otázkami STU, metódou započítavania pedagogických výkonov na iných fakultách, návrhom rozpočtu STU na rok 2004, informáciami o úpravách dotácie STU na rok 2004 k 18. 6. 2004, rozdelením hospodárskeho výsledku na STU za rok 2003 a návrhom opatrení k hospodáreniu v roku 2004, novelou Štatútu STU a príloh. AS STU schválil metodiku finančného vyrovnania za výkony vo vzdelávaní mimofakultných študentov.

Návrh rozpočtu STU na rok 2004

Rektor informoval prítomných o rozpočte STU na rok 2004. Uviedol, že dotácia je nižšia o 105 mil. Sk. Na niektorých fakultách veľkú časť nákladov tvoria odpisy nehnuteľného a hnutelného majetku. Po podrobnejšom informovaní o rozpočte STU na rok 2004 kvestorkou STU AS STU návrh rozpočtu schválil.

Informácia o úpravách dotácie STU na rok 2004 k 18. 6. 2004

Informáciu predložila kvestorka STU, stanovisko ekonomickej komisie AS STU prezentoval predseda komisie doc. Hudec. AS STU schválil úpravu dotácie STU na rok 2004.

Rozdelenie hospodárskeho výsledku na STU za rok 2003 a návrh opatrení k hospodáreniu v roku 2004.

Materiál AS STU schválil s pripomienkami. AS STU poveril pracovnú skupinu v zložení doc. Hudec, doc. Dický a prof. Koman pripraviť žiadosť adresovanú MŠ SR týkajúcu sa započítavania objemu dotácií do výnosovej časti rozpočtu.

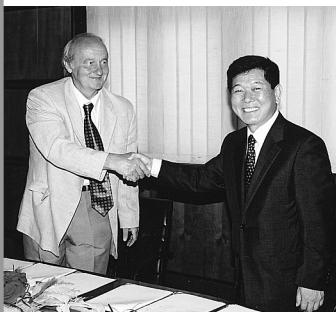
Novela Štatútu STU a príloh

O zmenách Štatútu STU informovala JUDr. I. Fabianová. Súčasťou zmien je návrh na zriadenie Know-how centra, ktorý vypracoval prorektor R. Redhammer. Ďalšie zmeny vyplývajú z novely vysokoškolského zákona a so zákonom č. 176/2004 o nakladaní s majetkom verejnej vysokej školy. Okrem týchto zmien sa doplnili články 6, 12, 26, 28 a časť VII. Ceremoniál. Akademický senát schválil nové znenie Štatútu STU a zmenu a doplnenie prílohy č. 3: Poriadok prijímacieho konania na STU.

V ďalšom rokovaní AS STU schválil návrh na zmenu a doplnenie Zásad výberového konania na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, pracovných miest výskumných pracovníkov, funkcií profesorov a docentov a funkcií vedúcich zamestnancov STU v Bratislave a zmenu Štatútu Správnej rady.

STU a Samsung sa dohodli na patentovej spolupráci

Slovenská technická univerzita v Bratislave a kórejská nadnárodná spoločnosť Samsung Electronics Co., Ltd. podpísali 21. júla 2004 zmluvu o patentovej spolupráci. Zmluvu za kórejskú stranu podpísal Mr. Kyu Dam Cho, prezident spoločnosti Samsung Electronics Slovakia a za slovenskú prorektor prof. Ing. Vojtech Molnár, DrSc.

Zmluva vytvára možnosť pre univerzitu využiť skúsenosti Samsungu pri rozširovaní patentového krytia smerom do zahraničia. Pre spoločnosť spolupráca predstavuje rýchlejší prístup k univerzitným patentom registrovaným na Slovensku. Univerzita si od tohto kroku sľubuje povzbudenie akademickej obce viac sa venovať prakticky orientovaným projektom a samotnej vynálezcovskej činnosti. Výnosy, ktoré z predaja patentov či licencií STU získa znovu investuje do svojich rozvojových aktivít. STU pristúpila k tomuto kroku v rámci zmien vo svojej pa-

tentovej politike. Univerzita má mimoriadny inovačný potenciál, získava tretinu zahraničných grantov všetkých slovenských univerzít. V minulosti udržiavala stovky aktívnych patentov. Tieto aktivity významne klesli v deväťdesiatych rokoch v dôsledku transformačných zmien v ekonomike Slovenska. Počet patentov dramaticky klesol. Revitalizácia priemyslu, príchod zahraničných investorov v oblastiach ako sú elektronika, chémia, materiálové technológie sú pre STU výzvou aj v tejto oblasti.

Samsung už spolupracuje s Materiálovotechnologickou fakultou STU so sídlom v Trnave. Ide najmä o zadávanie tém bakalárskych a diplomových prác v spolupráci so závodom v Galante. Samsung poskytol fakulte štyridsať 17-palcových monitorov v máji tohto roka.

Samsung na Slovensku začal znovu pôsobiť v júni 2002 zriadením nového závodu v Galante. Výrobu monitorov rozbehol už v októbri 2002. Výrobu rozšíril o tlačiarne, DVD prehrávače a DVD videorekordéry v júni 2004. Zamestnáva 1600 ľudí.

Robert Redhammer

Medziuniverzitná dohoda

Medzi vzácných hostí, ktorí navštívili našu univerzitu začiatkom septembra (6. 9. 2004) patrili predstavitelia známej japonskej university AYOAMA UNIVERSITY na čele s prof. Dr. Hiroshige Inazumi. Návšteva sa uskutočnila na základe viac ako sedemročných dobrých vzťahov s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie. Teraz, v septembri, bola podpísaná univerzitná dohoda medzi Slovenskou technickou univerzitou a Ayoama University.

Výmena medzinárodných dohôd...

...a spoločná snímka - zľava: člen delegácie Shigeyumi Iida, prof. Dr. Hiroshige Inazumi, prof. Milan Melník (FCHPT), prof. Dr. Miki Hasegawa, japonský veľvyslanec Toyojiro Soejima, prorektor STU prof. Robert Špaček a dekan FCHPT prof. Dušan Bakoš.

(redakcia)

Honorárny konzul Slovenska v Ugande navštívil STU

Dňa 17. septembra navštívil STU honorárny konzul Slovenska v Ugande Dr. Abel M.-S. Katahoire. Pri stretnutí s rektorom STU Vladimírom Báľešom a prorektorom pre zahraničné vzťahy Robertom Špačkom honorárny konzul prejavil záujem o možnosti spolupráce v oblasti vzdelávania a zisťoval možnosti spolupráce v oblasti telefonizácie krajiny s rozptýleným osídlením.

(redakcia)

NOVÝ AKADEMICKÝ ROK

Akademický rok 2004/2005 slávnostne otvorený

Tak ako každý rok, aj tohto roku v septembri sa stretli pedagógovia, výskumní pracovníci a študenti Slovenskej technickej univerzity i vzácní hostia, aby si vypočuli prejav rektora univerzity Vladimíra Báľeša pri príležitosti otvorenia nového akademického roka. Na slávnosti konanej 20. septembra v aule na Mýtnej ulici sa prítomným prihovoral aj predseda akademického senátu Milan Žalman a štátny tajomník MŠ SR František Tóth. Naším čitateľom prinášame príhovor rektora a predsedu akademického senátu.

Príhovor rektora STU Vladimíra Báľeša

Vážený pán predseda akademického senátu, vážený pán predseda správnej rady, magnificencie, spectability, honorability, excelencie, vážený pán štátny tajomník, vážené dámy, vážení páni, milí študenti,

dnes slávnostne otvárame ďalší, v poradí už 67 akademický rok na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave.

Univerzita s bohatou tradíciou, vysokou kvalitou absolventov a veľmi dobrou výskumnou aktivitou sa vstupom Slovenska do Európskej únie dostala do novej pozície. Naše kvality, naše postavenie už nestačí konfrontovať len s inými univerzitami na Slovensku, ale s porovnateľnými univerzitami v Európe. Len tak má táto univerzita šancu zaradiť sa medzi európske univerzity a nie medzi provinčné vysoké školy. Nestačí byť dobrým na Slovensku, my sa musíme presadiť v európskom akademickom priestore. Napĺňanie tejto úlohy bude závisieť od aktivity každého z nás, učiteľov, administratívy, manaž-

mentu univerzity a fakúlt, ale aj ostatných zamestnancov STU. Som presvedčený, že Slovenská technická univerzita na to má, aby sa o nej hovorilo ako o európskej univerzite. V tomto akademickom roku manažment STU urobí náležité kroky, aby slovenské univerzity boli v zmysle platného vysokoškolského zákona rozdelené podľa kvality výskumu a ponuky akreditovaných študijných programov. Bude to náročná úloha pre nás všetkých, aby sme dokázali, že patríme medzi najlepšie univerzity na Slovensku. Každá fakulta je zodpovedná za akosť svojej práce a ja verím, že všetky naše fakulty v tomto hodnotení preukážu svoje kvality.

Rovnako sme požiadali o reevalváciu našej univerzity Európskou asociáciou univerzít, ktorá nadväzuje na evalváciu univerzity v roku 1998. Aj tento krok posúva STU do európskeho akademického priestoru, lebo len porovnávaním sa s európskymi univerzitami máme šancu byť konkurencieschopní v stredo-európskom priestore.

Uplynulý akademický rok sa niesol v príprave akreditačných spisov na jednotlivých fakultách STU. Akreditačnej komisii bolo na posúdenie predložených 216 návrhov študijných programov vo všetkých stupňoch vysokoškolského štúdia, z ktorých čaká na akreditáciu 120 študijných programov. Slovenská technická univerzita vychádzajúc zo svojej súčasnej aktuálnej vedeckovýskumnej činnosti, ponúka moderné študijné programy, ktoré reflektujú súčasné a budúce potreby slovenského a európskeho trhu práce. Verím, že i tie študijné programy, ktoré mali problémy s akreditáciou, jednoznačne zdokumentujú požadované kritériá a budú akreditované. Aj z tohto miesta ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na príprave akreditačných spisov a tým ich úspešnej akreditácii.

V minulom akademickom roku bola k 1. 10. 2004 zriadená siedma fakulta STU Fakulta informatiky a informačných technológií. Jej vznik, etablovanie sa v systéme fakúlt STU a najmä riešenie jej priestorových potrieb bolo a je sprevádzané zložitými rokovaniami. Dôležité však je, že FIIT má kreované všetky orgány vyplývajúce z vysokoškolského zákona, zabezpečenú výučbu v akademickom roku 2004/2005 a dostatok odborníkov garantujúcich túto výučbu. V tomto akademickom roku sa musí navrhnuť definitívne riešenie priestorového umiestnenia FIIT. Verím, že všetci zainteresovaní budú ústretovo pristupovať k vyriešeniu tohto problému. Závažným problémom, ktorý musí STU riešiť v tomto kalendárnom roku je pokles dotácií zo štátneho rozpočtu o 70 mil. Sk, dotýkajúcich sa najmä bežných výdavkov. Naša univerzita bude mať veľké starosti ako zabezpečiť výučbu v jesenných mesiacoch a jednotlivé zložky vypracovávajú opatrenia na zvládnutie tejto situácie. Novodobá história nepozná takýto dramatický pokles dotácií, a tak, ako iné univerzity na Slovensku, aj my zvažujeme o prechode na krízový režim.

Slovenská technická univerzita patrí medzi najaktívnejšie a najúspešnejšie univerzity na Slovensku v podávaní a získavaní či už domácich alebo zahraničných grantov. V roku 2003 sme riešili 27 projektov Agentúry pre vedu a techniku a podali sme 47 nových projektov. Na STU sa rieši okolo 250

projektov VEGA, 130 medzinárodných výskumných projektov a približne 50 medzinárodných vzdelávacích projektov. V rámci 5. rámcového programu sa na STU riešilo 49 projektov. V súčasnosti už máme podpísaných 14 nových kontraktov 6. rámcového programu a ďalšie sú v procese schvaľovania. Je potešiteľná aj účasť STU na riešení 10 veľkých projektov štátnych projektov výskumu a vývoja. V roku 2003 kolektívy STU získali najviac finančných prostriedkov z domácich grantov zo všetkých vysokých škôl na Slovensku. Potešiteľný bol nárast financií pre STU voči minulému roku o 39 %.

Zvýšila sa naša medzinárodná angažovanosť vo výskumných projektoch, vlni sme získali 32,3 % z prostriedkov získaných všetkými vysokými školami na Slovensku, čo je elitný výsledok. Okrem nezanedbateľných finančných prínosov je táto úspešnosť aj dôkazom, že sme výskumnou univerzitou a naši zahraniční partneri nás aj takto chápu. Treba však poznamenať, že nie všetky fakulty sú v tejto činnosti rovnako aktívne.

Z tohto miesta oceňujem aktivity Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU a Fakulty elektrotechniky a informatiky, ktoré sa najväčšou mierou pricinili o získanie vedeckovýskumných projektov v prepočte na jedného tvorivého pracovníka. Dovoľte mi ešte vyzdvihnúť pracovisko z Fakulty architektúry, Centrum excelencie EÚ SPECTRA, ktoré má najväčší podiel na financiách pre STU.

Pre STU má veľký význam priama spolupráca s praxou. Cez ňu si overujeme našu schopnosť riešiť praktické úlohy a takto prenášame do praxe výsledky našej výskumnej práce. Vlni mala STU uzavretých 913 zmlúv o dielo s celkovým objemom 82 mil. Sk. V tejto oblasti je najúspešnejšia Stavebná fakulta s úhrnným objemom 84,8 tis. Sk na tvorivého pracovníka. Situáciu v podnikateľskej činnosti nám v tomto akademickom roku skomplikuje fakt, že STU od 1. 7. 2004 sa stala platcom DPH, a teda všetky naše zmluvy budú o túto hodnotu drahšie.

Výsledky výskumu sa premietli do publikačnej aktivity, ktorá je na úrovni minulých rokov. Pracovníci STU vlni zverejnili takmer 300 knižných publikácií, viac než 720 vedeckých a umeleckých prác v karentovaných časopisoch a cca 2800 prác v zborníkoch z konferencií.

Všetky tieto údaje svedčia o solídnej vedeckovýskumnej a umeleckej aktivite pracovníkov STU. Žiaľ, Slovenská republika vynakladá málo finančných prostriedkov na výskum. Výskum je pre svoju komplexnosť čoraz drahší. Na zasadnutí Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo v marci 2002 v Barcelone, si Európska únia vytýčila cieľ zintenzívniť do roku 2010 európ-

ske úsilie v oblasti výskumu tak, aby predstavovalo 3 % HDP EÚ (v súčasnosti je to 2 % HDP). Pre porovnanie, Slovenská republika dáva na výskum 0,32 % HDP.

Za veľmi pozitívny krok považujeme stanovenie nosných smerov rozvoja výskumu na STU, ako aj vytipovanie popredných pracovísk výskumu na STU. Za významný úspech STU považujeme získanie projektu univerzitného technologického inkubátora. Inkubátor má priebežne podporovať vznik približne 20 malých firiem zameraných na technické aktivity vychádzajúce prioritne z výstupov výskumu na STU. Cieľom je, aby myšlienky zrodené na univerzite našli vhodnú cestu na ekonomické zhodnotenie.

Nie som príliš spokojný s kvalifikačnou štruktúrou učiteľov na STU. Máme ešte stále veľa učiteľov a výskumných pracovníkov bez vedeckej hodnosti, najmä vo vyšších vekových kategóriách. Má to nepriaznivý dôsledok na koeficient kvalifikačnej štruktúry univerzity, ktorý výrazne ovplyvňuje výšku dotácie zo štátu. Politika univerzity musí byť v tomto ohľade veľmi konzekventná, vyvíjajúca ekonomický tlak na získanie vedeckej hodnosti.

Vážené dámy, vážení páni, aké najdôležitejšie úlohy nás čakajú na STU v tomto akademickom roku? Budeme pokračovať v akreditácii študijných programov realizovaných na STU. Očakávam, že ich kvalita presvedčí študentov vybrať si práve našu univerzitu na získanie vysokoškolského vzdelania. Musíme robiť všetko pre to, aby počet študentov na STU rástol, alebo, aby aspoň neklesal. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa okrem získavania ďalších projektov zameriame na prehodenie ochrany duševného vlastníctva na STU. Je to časovo a finančne náročná úloha, ktorá si bude vyžadovať aktívnu spoluprácu všetkých zložiek STU.

V nasledujúcom období musíme tiež využiť možnosti, ktoré nám otvárajú štrukturálne fondy, najmä Európsky sociálny fond v oblasti terciálneho vzdelávania a skvalitňovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji. Budeme sa zasadzovať o zlepšenie podmienok pre uchádzačov o tieto finančné podpory zo strany univerzít.

Smerom k študentom chceme výrazne zlepšiť ich prístup k internetu či už na fakultách alebo študentských domovoch. Budeme pokračovať v rekonštrukcii študentských domovov STU, aby sme skultúrnili prostredie a ubytovanie našich študentov.

V oblasti informačno-komunikačných technológií budeme realizovať Bezpečnostný projekt na STU. Prechodom na Štátnu pokladnicu sa mení ekonomický softvér, ktorý je potrebné urýchlene dobudovať. Naša univerzita veľmi aktívne bude pracovať na nákupe softvéru Campus on line, ktorý má nahradiť nevyhovujúci systém Študent.

Z tohto miesta ďakujem všetkým sponzorom, podporovateľom vzdelávania a výskumu na STU, sympatizantom a ostatným, ktorí sa pričínili o lepšie podmienky našej pedagogickej a vedeckovýskumnej práce. Prítomnosť viacerých z vás na slávnostnom otvorení akademického roku je pre nás prísluhou, že i v budúcnosti sa môžeme uchádzať o vašu priazeň. Veľmi si vážim prácu akademického senátu STU.

Schvaľované legislatívne normy presadzujú myšlienky univerzitného myslenia a snažia sa implementovať duch vysokoškolského zákona na pôdu STU. Schválená novela Štatútu STU, Študijného poriadku a ďalších noriem dávajú predpoklad, že

Slovenská technická univerzita vie prekonať fakultné rozdiely a zjednotiť sa na spoločných vnútorných predpisoch.

Oceňujem tiež prácu správnej rady STU. Závery prijaté na rokovaní správnej rady boli zabudované do aktualizácie dlhodobého zámeru rozvoja STU a určite prispeli k zlepšeniu činnosti univerzity.

I tohto roku sa nám po zložitých rokovaníach podarilo podpísať kolektívnu zmluvu s Univerzitnou odborovou organizáciou a verím, že i napriek zložitej ekonomickej situácii na STU bude zachovaný sociálny zmier.

Vážené slávnostné zhromaždenie,

Slovenská republika nepatrí medzi veľké krajiny a ani medzi bohaté krajiny. Na Slovensku je však ešte stále veľa erudovaných a tvorivých ľudí, ktorí sú bohatstvom tejto krajiny.

Technické vysokoškolské vzdelávanie u nás existuje od roku 1762, keď bola založená slávna Banská akadémia v Banskej Štiavnici. Vysokoškolské vzdelávanie, zvlášť inžinierske, prechádza v súčasnosti veľkými zmenami, vyvolanými najmä prenikaním prevratných informačných technológií do bežného života jednotlivcov a spoločnosti. Ten, kto vie narábať s informáciami má kľúč na úspešné uplatnenie sa v znalostnej ekonomike. To si nevyhnutne vyžaduje aj zmeny v metódach inžinierskeho vzdelávania. Tieto zmeny sa však nedajú realizovať bez patričnej finančnej podpory. Ak chceme udržať kontakt so svetom a dostať sa na úroveň Európskej únie je potrebné, aby zodpovední činitelia prešli od predvolebnej agitácie k skutočným činom. Zo strany univerzity musí byť zabezpečená ponuka kvalitných študijných programov, ktoré zodpovedajú potrebám súčasnej a budúcej doby. Som presvedčený, že Slovenská technická univerzita v tomto akademickom roku takéto programy ponúka a všetky svoje úlohy úspešne zvládne.

Príhovor predsedu akademického senátu STU Milana Žalmana

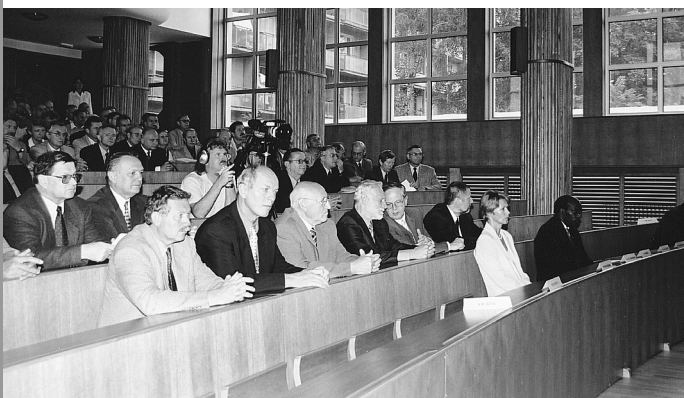
Vážený pán rektor, vážený pán predseda správnej rady, vážená akademická obec STU, milí hostia, dámy a páni, dovoľte mi, aby som sa vám prihovril pri príležitosti otvorenia nového akademického roku, zhodnotil činnosť AS STU za prvý rok jeho funkčného obdobia a súčasne načrtnol strategické úlohy

senátu, ktoré ho čakajú v budúcom období.

Aj v uplynulom akademickom roku akademický senát STU pokračoval v harmonizácii legislatívneho prostredia STU motivovaného zmenami vonkajšej legislatívy najmä prijatím zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, ale aj snahou o rozvoj univerzity.

Schválením pravidiel na vykonávanie podnikateľskej činnosti na STU v novembri 2003, sa definoval ich právny rámec, ktorý umožňuje súčasti STU vykonávať podnikateľskú činnosť v ich špecifických podmienkach.

Po vzniku novej fakulty STU – Fakulty informatiky a informačných technológií k 1. 10. 2003 bolo potrebné zabezpečiť doplňovacie voľby zástupcov FIIT do AS STU v ich volebnom obvode, voľby do predsedníctva a jeho komisií. Tento proces sa ukončil na decembrovom zasadnutí senátu. Štatút FIIT bol schválený v druhom čítaní vo februári tohto roku. Schválenie novely vysokoškolského zákona v NR SR dňa 6. novembra 2003 vyvolalo potrebu následne aktualizovať právne normy univerzity. Vedenie univerzity v priebehu letného semestra predložilo na schválenie novelu Študijného poriadku STU, senát predložený návrh schválil v druhom čítaní v marci tohto roku. Novelu Štatútu STU schválil senát na svojom júnovom zasadnutí. Do novely štatútu a jeho príloh boli zapracované zmeny vyplývajú z novely vysokoškolského zákona a návrhy, ktoré na základe pripomienok a návrhov vedenia univerzity a fakúlt predložil rektor. Súčasťou zmien bola aj novelizácia príloh štatútu. Konštatujem, že prakticky všetky navrhované zmeny v právnych normách univerzity senát schválil s výnimkou návrhu na doplnenie čl. 4, odsek 7 Organizačného poriadku STU, ktorým sa upresňuje postavenie kvestora.

Schvaľovanie rozpočtu STU je jedným z najdôležitejších bodov, ktorým sa zaoberá senát počas akademického roku. Rozpočtu je venovaná pozornosť v troch strategických líniách. V prvej: pri delení dotácií zo štátneho rozpočtu z úrovne ministerstva školstva, v druhej priamo pri schvaľovaní delenia týchto dotácií na univerzite a v tretej pri kompletnom schvaľovaní rozpočtu vrátane vlastných mimodotčných príjmov. Schvaľovací proces začal vo februári 2004, keď MŠ SR predložilo na vyjadrenie reprezentáciám vysokých škôl návrh metodiky a návrh rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám a skončil až v máji pri schvaľovaní rozpočtu. AS STU prijal k návrhom ministerstva stanovisko 16. februára 2004 a Rada vysokých škôl SR 20. februára 2004. Z uznesení AS STU a RVŠ SR je možné vybrať nasledovné vyjadrenie, ktoré charakterizuje názory akademickej obce:

- konštatujeme, že objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na rok 2004 nemožno vnímať ako podporu reformy slovenského vysokého školstva,
- žiadame vládu SR a MŠ SR kompenzovať výpadok finančných prostriedkov (najmä skupina 632 – energia, voda, komunikácie) v záujme zabezpečenia prevádzky verejných vysokých škôl v roku 2004 – tento výpadok bol čiastočne kompenzovaný uznesením vlády v auguste tohto roku,
- odporúčame MŠ SR vytvoriť pracovnú skupinu na prehodnotenie spôsobu financovania verejných vysokých škôl a prípravy návrhov na úpravu metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám.

Rozpočet STU na rok 2004 – časť rozdelenie dotácie z MŠ SR schválil senát 19. apríla 2004. Metodika rozdelenia dotácie STU na jednotlivé súčasti sa realizovala v súlade s metodikou rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám MŠ SR.

Pri schvaľovaní venovali senátori dosť veľký priestor diskusií k nasledovným problémom:

- metodike výpočtu dotačných prostriedkov pre FEI a FIIT,
- započítavaniu pedagogických výkonov na iných fakultách univerzity,
- poklesu dotačných prostriedkov na SjF a návrhom na ich kompenzáciu.

AS STU na aprílovom zasadnutí prijal „Vyhlásenie AS STU a vedenia STU v Bratislave k rozpisu dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2004“, určené predsedovi vlády SR, ministrom školstva, NR SR a tlačovým agentúram. Obsah vyhlásenia už komentoval vo svojom príhovore rektor univerzity.

Senát súčasne odporučil vypracovať metodiku finančného vyrovnania za výkony vo vzdelávaní mimofakultných študentov, ktorá by sa uplatnila už od akademického roku 2004/05.

Metodika bola schválená po dosť búrlivej diskusii na zasadnutí 28. júna 2004. Možno konštatovať, že už teraz vznikajú problémy s aplikáciou schválenej metodiky. Z analýzy predloženej počas leta vedením FA vyplýva nereálnosť použitia metodiky v podmienkach fakulty a navrhujú zásadne iný spôsob započítavania úväzkov.

Jednoročné skúsenosti s aplikáciou rokovacieho poriadku senátu potvrdili, že schvaľovacie procedúry rokovania senátu vychádzajú z univerzitných záujmov a sú stabilné. Právo vetovať navrhované uznesenie nebolo využité ani pri schvaľovaní návrhu rozdeľovania dotácií z MŠ SR na jednotlivé súčasti STU.

Podľa schváleného rokovacieho poriadku rozšíril senát činnosť o študentskú komisiu AS STU v záujme vytvoriť platformu pre systémové riešenie špecifických problémov a zohľadnenie špecifických študentských pohľadov na prerokovávané témy v AS STU. Žiaľ, činnosť tejto komisie sa nepodarilo oživiť. Študentská časť senátu STU prostredníctvom svojich členov zaujímala stanoviská najmä k problémom spojeným so sociálnymi a študijnými záležitosťami študentov :

- k analýze subjektov pôsobiach v ŠDaJ STU,
- k analýze výšky poplatkov za bývanie, dôvody ich zvýšenia,
- ku študentským preukazom – k rozsahu poskytovania služieb,
- ku prevádzkovaniu intranetovej siete na ŠD,
- ku stravovaciemu systému na ŠD – racionalizácii stravovacích zariadení STU.

Akademický senát sa zaoberal aktualizáciou dlhodobého zámeru STU na rok 2004 až na svojom májovom zasadnutí.

V diskusii senátori navrhovali venovať viac priestoru na univerzite aj rozvoju e-learningu. Ďalej sa konštatovalo, že aktualizáciu dlhodobého zámeru treba predložiť na vyjadrenie a schvaľovanie orgánom akademickej samosprávy podstatne skôr, už na začiatku roka. Len tak môže byť aktualizovaný dlhodobý zámer aktívne využitý ako jeden z nástrojov riadenia rozvoja univerzity.

AS STU v nastávajúcom akademickom roku bude podporovať plnenie strategických zámerov rozvoja univerzity vyjadrené v konkrétnych programoch najmä :

- budovaniu informačného systému univerzity,
- realizácii FIIT,
- rozvoju sociálneho programu pre študentov.

AS STU je pripravený aj v tomto akademickom roku aktívne spolupracovať na návrhoch ministerstva školstva a vlády SR v oblasti reformy vysokých škôl. Očakávame, že návrh na zavedenie školného na vysokých školách predloží vláda do parlamentu najneskôr do konca roka. Súhlasíme s názorom, že aj v prípade zavedenia školného ako súčasti reformy vysokých škôl je o päť minút dvanásť. Dôvodov na túto argumentáciu je viac. Z tlače vyberám informácie, ktoré potvrdzujú že aj v ČR sa školným vážne zaoberajú, citujem: rektori českých vysokých škôl podporili senát ČR na novelizáciu českého vysokoškolského zákona, podľa ktorého by od roku 2006 mohli verejné univerzity vyberať od svojich študentov poplatok za štúdium.

Možno konštatovať, že vyššie uvedené skutočnosti potvrdzujú, že akademický senát STU, ako samosprávny akademický orgán, hrá významnú úlohu v živote univerzity. Preto je veľmi dôležité pre AS STU ako celok, ako aj pre jeho členov, vytvárať aj naďalej primerané podmienky na jej činnosť.

Vážené dámy a páni,

na záver môjho príhovoru mi dovoľte vysloviť poďakovanie vedeniu univerzity za aktívny prístup v spoločnom snažení rozvíjať univerzitu v súčasných podmienkach, poďakovať členom akademického senátu STU za ich aktívnu prácu v senáte a popriať akademickej obci STU veľa úspechov v ďalšej náročnej a tvorivej práci v novom akademickom roku 2004/05.

F E A N I

Perspektívy euroinžinierov po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie

V dňoch 26. – 28. augusta 2004 sa uskutočnilo každoročné pravidelné rokovanie zástupcov Stredoeurópskej skupiny členských štátov FEANI – Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs (Federácia európskych národných inžinierskych zväzov) v Berlíne. Uvedená federácia je orientovaná na presadzovanie spoločenského významu a tomu zodpovedajúcemu oceneniu inžinierov, na zlepšenie podmienok pre ich profesijnú mobilitu, pre sprostredkovanie účasti na medzinárodných projektoch technického zamerania, ale predovšetkým na výchovu novej generácie inžinierov, ktorí budú schopní tvorivo riešiť nemalé úlohy, ktoré pred nich postaví 21. storočie. Vzhľadom na to, že naša Slovenská technická univerzita má 5 fakúlt, ktoré boli Európskou monitorovacou komisiou FEANI (EMC FEANI) akreditované ako spôsobilé na začlenenie do INDEXU FEANI, čím bola potvrdená ich vysoká úroveň a daný súhlas, aby sa ich absolventi mohli uchádzať o diplom euroinžiniera a zapísanie do REGISTRA FEANI, domnievame sa, že nasledujúca stručná informácia bude pre učiteľov a študentov našej Alma mater užitočná. Tým viac, že takúto snahu prejavili aj ďalšie, doteraz vo FEANI neevidované technické fakulty slovenských vysokých škôl.

Zasadnutie, na ktorom sa zúčastnili delegáti z Čiech, Poľska, Rakúska, Slovenska, Slovinska, Švajčiarska a usporiadateľského Nemecka, sa realizovalo v rámci rotácie uvedených krajín. Pre vážne onemocnenie sa ospravedlnil len predseda národného komitétu Maďarska.

Slovenskú republiku zastupoval predseda Slovenského národného komitétu doc. P. Molnár z Ekonomickej univerzity

a prof. D. Driensky z našej Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Rokovanie prebiehalo podľa programu, ktorý bol všetkým účastníkom zaslaný písomne v predstihu. To umožnilo, aby si pripravili vecné pripomienky a doplnky.

V rámci jednotlivých bodov, po odsúhlasení protokolu z predchádzajúcej schôdze, ktorá sa konala 29. 8. 2003 v Švajčiarskom Lausanne, podali delegáti zúčastnených krajín správy o činnosti v predchádzajúcom období a naznačili hlavné úlohy, ktoré chcú riešiť v najbližšej budúcnosti.

Správu o aktivitách Európskeho výkonného výboru uviedol jeho člen prof. Müller. V nej naznačil smer postupu FEANI pri zblížovaní jeho činnosti so zámermi Európskej únie. Hovoril o veľkých ťažkostiach, ktoré sa vyskytujú pri zjednocovaní zámerov FEANI s niektorými legislatívami hlavne západných štátov. Upozornil na potrebu užšieho prepojenia národných komitétov FEANI na národné ministerstvá, ktoré majú na starosti vzdelávanie inžinierov, ale aj na podnikateľskú sféru. V rozprave k tejto otázke zástupcovia Česka, Poľska a Slovinska hovorili, že spolupráca s orgánmi štátnej správy a vysokými školami je na primeranej úrovni. Delegáti Slovenska informovali o veľmi dobrých skúsenostiach, ktoré sa v tejto oblasti dosiahli tým, že členmi slovenského národného komitétu FEANI sú vždy aj prorektori technických univerzít a vedúci pracovníci MŠ SR. Nemecko, Rakúsko a Švajčiarsko majú v tejto oblasti veľké ťažkosti, ktoré sa zvyšujú aj rozpormi medzi predstaviteľmi inžinierov a diplomovaných inžinierov.

Ďalším bodom programu bolo uplatňovanie záverov Bolonskej deklarácie v krajinách Stredoeurópskej skupiny FEANI. V širokej diskusii sa ukázalo, že najďalej postúpili vysoké školy v Slovenskej a Českej republike, kde sa už akreditujú študijné odbory a nie fakulty.

Po tejto časti rokovania nasledovala informácia o Direktíve č. 119, ktorú predniesol tajomník FEANI usporiadajúcej krajiny Dr. J. Debelius a informácia o zriadení Európskej inžinierskej komory, ktorú podal prof. Müller. Pri názoroch na túto tému rezonovala obava, aký bude vzťah Európskej únie ku národným inžinierskym komorám a ako sa ich činnosť bude líšiť alebo prekrývať s činnosťou FEANI. Dospelo sa k poznatku, že na tieto otázky odpovie až budúcnosť.

Na záver rokovania, ktoré viedol prof. E. Liess z usporiadajúceho štátu, bol dohodnutý termín nasledujúceho stretnutia, ktoré sa uskutoční v dňoch 25. až 27. augusta 2005 v Rakúsku. Zástupca tejto krajiny Dr. G. Widtmann delegátom prisľúbil, že presné miesto rokovania im oznámi písomne v najkratšej dobe.

V rámci kultúrneho programu pripravili hostitelia autobusovú prehliadku Berlína a spoločnú exkurziu spojenú s prednáškou do nemeckého parlamentu, historického Reichstagu.

Okrem oficiálneho programu využili delegáti zo Slovenska voľný čas na bilaterálne rozhovory s kolegami z Česka, Poľska, Rakúska a Slovinska.

Rokovanie Stredoeurópskej skupiny FEANI zabezpečilo nielen osobný kontakt medzi zástupcami jednotlivých štátov, ale súčasne dalo základ pre dohovor spoločného postupu pri nasledujúcom Valnom zhromaždení FEANI.

Pre naše technické vysoké školy, a tým aj pre Slovenskú technickú univerzitu sa aj jej prostredníctvom rozšíri priestor pre zapísanie ďalších študijných odborov do INDEXU FEANI a ďalší absolventi budú môcť získať diplom EurIng.

Dušan Driensky

Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie MTF

Fakulta architektúry

Európske kontexty slovenskej architektúry

V dňoch 3. až 14. mája 2004 boli vo vestibule budovy Fakulty architektúry STU prezentované architektonické diela z nášho regiónu na výstave „Európske kontexty slovenskej architektúry“. Text úvodného panelu priblížil jej cieľ aj týmito slovami: *Viacerí hovoria o Slovensku ako o križovatke kultúrnych vplyvov. Architektúra je toho najlepším príkladom. Výstava ukázala, aké rozmanité európske súvislosti mala architektúra Slovenska za posledných zhruba sto rokov a akým rôznym spôsobom sa vzťahovala k Európe. Paralely je možné hľadať napríklad v oblasti výrazovej, koncepcnej i dispozičnej. Niekedy kontext vychádza z osoby autora či krajiny pôvodu vzniku architektonického smeru alebo druhu stavebnej štruktúry.*

Jednotlivé stavebné diela boli prezentované formou modelu a grafického panelu. Modely zhotovili študenti Fakulty architektúry a sú výberom z archívu modelov architektonických diel 20. storočia na Slovensku. Niektoré z nich, napríklad aj Kolonádový most v Piešťanoch od Emila Belluša, sú rozoberateľné a vyrobené spôsobom prístupným pre nevidiacich. Esteticky pôsobivé grafické panely obsahovali fotografie a stručný komentár diela, prezentovali konkrétny európsky kontext danej stavby.

K prehliadke expozície pozývala už jej samotná inštalácia. Panely boli uložené na spôsob šachovnice v jednej horizontálnej rovine, čo umožnilo pohľadom obsiahnuť celý výstavný priestor vestibulu. Dominovala mu centrálna umiestnená vlajka Európskej únie. Výstava priniesla návštevníkom ďalší rozmer poznávania dobre známych stavieb a ich autorov v zmysle objavovania vzťahov s európskym a teda i svetovým dňom. Výstava vznikla pri príležitosti vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Myšlienka

vzišla z podnetu prof. Matúša Dullu na Ústave dejín a teórie architektúry Fakulty architektúry STU v rámci seminárov z dejín architektúry 20. storočia. Na realizácii projektu sa podieľali doktorandi Michaela Slabeyová a Martin Lepej, spolupracovali Danica Brečková a Janka Kramáriková.

Katarína Andrášiová
Ústav dejín a teórie architektúry

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Moderné prístupy manažmentu podniku 2004

Katedra manažmentu Fakulty chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity zorganizovala v dňoch 13. a 14. mája 2004 medzinárodnú vedeckú konferenciu MODERNÉ PRÍSTUPY K MANAŽMENTU PODNIKU. Konferencia bola v poradí 14. konferenciou podobného zamerania od roku 1970, ktorú organizovala Katedra ekonomiky a riadenia chemického a potravinárskeho priemyslu (v súčasnosti Katedra manažmentu).

Náplň a organizácia konferencie

Medzinárodnú vedeckú konferenciu programovo pripravila medzinárodná vedecká rada zložená z popredných odborníkov v oblasti prierezových a odvetvových ekonomík resp. manažmentu zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Litvy, Poľska a z Estónska. Zároveň sa na konferencii zúčastnilo niekoľko významných vrcholových manažérov zo slovenských a českých podnikov.

Priebeh konferencie

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 130 účastníkov z piatich štátov Európy, ktorí prezentovali 110 príspevkov. Účastníci konferencie zastupovali takmer všetky vysoké školy ekonomického zamerania na Slovensku ako i prevažnú časť takýchto vysokých škôl v Českej republike. Významná účasť bola tiež z Litvy a to z Vilnúskej univerzity a univerzity v Kaunase. Konferenciu otvoril rektor STU prof. Vladimír Bálež. Vo svojom prejave prezentoval niekoľko podnetných návrhov na zameranie práce konferencie, a to jednak na nové trendy manažmentu v priemyselných podnikoch ako i manažmentu vysokých škôl, ktoré v súčasných trhovách podmienkach musia akceptovať potrebu ekonomického riadenia ako nevyhnutnú podmienku úspešnej existencie v konkurenčnom prostredí. Prof. Ján Šajbidor, prodekan FCHPT STU, v zastúpení dekanu fakulty sa v príhovore zamerl k prezentácii súčasnosti i budúceho vývoja FCHPT STU po vstupe Slovenskej republiky do EÚ a potrebe reštrukturalizácie štúdia a priblíženiu sa školy k praxi, čomu napomáhajú tiež konferencie podobného zamerania.

Úvodný referát predniesol nestor Katedry manažmentu a prierezových a odvetvových ekonomík na Slovensku prof. Július

Alexy. Vo svojom referáte sa zamerail na nové trendy a smery, ktoré ovplyvňujú proces vývoja ľudskej civilizácie ako sú megatrendy, turbulencie, globalizácia a informačno-procesná ekonomika. V ďalšom sa zaoberal manažmentom znalostí a uviedol niekoľko originálnych modelov vo forme verbálnej štvorcovej matice. Z celého radu príspevkov zaujala prezentácia generálneho riaditeľa Borsodchem, MCHZ Ostrava, ktorý sa zaoberal postavením koncernu Borsodchem v európskom prostredí a zároveň rozvojovými tendenciami tohto koncernu v budúcnosti. Ďalšie príspevky boli zamerané na podnikový manažment, finančný manažment podniku z hľadiska súčasnosti a perspektívy, marketingu a obchodu využitím finančno-ekonomickej analýzy pre manažment podniku, aplikáciou controllingu v podnikovom riadení a na rozvoj malého a stredného podnikania.

Záver

Vzhľadom na veľký rozsah príspevkov vedecká rada konferencie konštatovala, že v budúcom období bude vytvorených viac sekcií, aby bolo možné prezentovať väčšie množstvo príspevkov priamo na konferencii. Môžeme konštatovať, že medzinárodná vedecká konferencia splnila stanovené ciele a prispela k propagácii výsledkov prierezových a odvetvových ekonomík vysokých škôl ako i praxe v účastníckych štátoch. Možno vysloviť presvedčenie, že konferencia vytvorila pre účastníkov teoretickú bázu aj konfrontáciu praktických skúseností, ktoré budú môcť uplatňovať vo svojej tvorivej vedeckej resp. riadiacej činnosti. Vedecká rada konferencie sa rozhodla budúci rok usporiadať 15. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Moderné prístupy manažmentu podniku a poďakovala všetkým, ktorí sa aktívne podieľali na príprave a priebehu tejto konferencie.

Z konferencie bol vydaný zborník, ktorý je k dispozícii na Katedre manažmentu.

*Dušan Baran
vedúci Katedry manažmentu FCHPT*

Poznámka redakcie

V redakcii Spektra je cez letné mesiace trochu smutnejšie. Okrem akcií, ktoré sa odohrávajú na Rektoráte STU nedostávame žiadne správy o dianí na fakultách (alebo, keď sú študenti na prázdninách, nič zaujímavého sa na fakultách nedeje?). A tak v letnom období nás poteší každá návšteva. V auguste k nám zavítala Ing. arch. Katarína Andrášiová z Fakulty architektúry a doc. Ing. Dušan Baran, vedúci Katedry manažmentu Fakulty chemickej a potravinárskej technológie. Potešilo nás, že priniesli aj príspevky, hoci v nich informujú o akciách, ktoré prebehli už v máji. Ocenili sme ich snahu informovať našich čitateľov o vydarených akciách, a aj keď s odstupom času, rozhodli sme sa články uverejniť.

– vj –

Materiálovo- technologická fakulta

Ocenenie prof. Milana Turňa v Prahe

V rámci osláv 140. výročia založenia Strojníckej fakulty Českého vysokého učenia technického v Prahe sa konala 6. júna 2004 medzinárodná konferencia **Budúcnosť a úlohy strojárstva a postavenie technických univerzít v zjednotenej Európe**. Časť konferencie viedol prof. Ing. Milan Turňa, PhD., z Materiálovotechnologickej fakulty STU. Ako jediný zo Slovenska bol pocrnený medailou jubilujúcej fakulty, ktorú dostal na slávnostnom zasadnutí vedeckej rady FS ČVUT v historickej Betlehemskej kaplnke. Zo slovenských fakúlt dostali medailu MTF STU a Sjf STU.

*Milan Petráš
Katedra humanitných vied*

Strojnícka fakulta

TECHNIKA OCHRANY PROSTREDIA – TOP 2004

(Motto konferencie „Vyššia výkonnosť ekonomiky nemá znamenať aj vyššiu environmentálnu záťaž životného prostredia“)

Slovenská technická univerzita už tradične organizovala v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR v dňoch 30. júna – 2. júla v Častej – Papierničke medzinárodnú konferenciu „TECHNIKA OCHRANY PROSTREDIA.“ Na jubilejnom 10. ročníku TOP 2004 sa zúčastnilo 218 ľudí z 10 štátov. Konferencia sa konala pod záštitou ministra životného prostredia SR Lászlóa Miklósa a rektora STU v Bratislave Vladimíra Báleša.

Konferencia sa už stala miestom pravidelných stretnutí odborníkov, pracovníkov vedy a priemyslu. Stala sa miestom, kde je možné získať informácie o najnovších technikách a technológiách, miestom na výmenu skúseností a nadväzovania nových kontaktov.

Význam akcie zdôrazňuje aj fakt, že minister ŽP SR usporiadal v predvečer konania konferencie stretnutie so zástupcami vedy (univerzít), priemyslu a štátnej správy. Aj účasť delegácie ministerstva ŽP Českej republiky (pod vedením námestníčky ministra pani Jiráskovej) prispela k odbornej a spoločenskej dôležitosti akcie. Stále aktívnejší prístup Združenia miest a obcí Slovenska má tiež veľmi pozitívny vplyv na program rokovania konferencie.

V rámci plenárneho rokovania odzneli tri prednášky. Doc. Šooš, predseda programového výboru, oboznámil účastníkov s desaťročnou históriou TOP. Na základe bohatej fotodokumentácie a videonahrávok dokumentoval kvantitatívny (počet

účastníkov a prednášok) ale aj kvalitatívny rast konferencie. Ing. Gallovič, riaditeľ odboru odpadového hospodárstva ministerstva ŽP SR, hovoril o postavení SR v oblasti odpadového hospodárstva v rámci EÚ. Taktiež bola veľmi zaujímavá prednáška riaditeľa firmy TEEP Bratislava Ing. Lukáča o návrhu postupu realizácie separovaného zberu v obciach a mestách SR.

V rámci štyroch sekcií (zhodnocovanie starých vozidiel, zhodnocovanie biomasy, nakladanie s komunálnym odpadom, legislatíva v odpadovom hospodárstve) odznelo vyše 61 prednášok.

V rámci ladies programu sa konala prehliadka Bratislavy.

vítaz Ceny TOP 2004 v kategórii Progresívna idea doc.
Ing. Marián Peciar, PhD.

Súčasťou konferencie je aj udeľovanie cien TOP v nasledujúcich kategóriách:

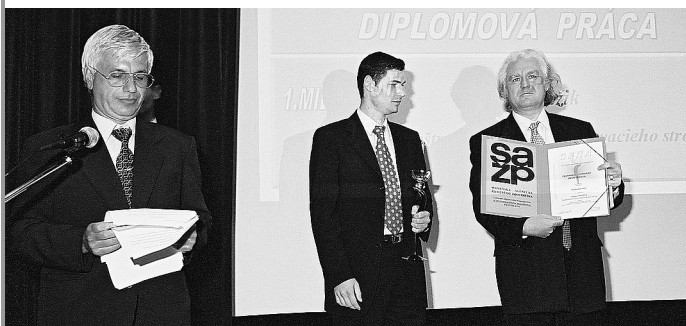
Progresívna idea (udeľuje minister ŽP SR):

1. miesto – Marián Peciar, Sigurd Schütz (za optické triedenie materiálov),
2. miesto – Ivan Maňar, Martin Juriga (za zhodnocovanie plastov z komunálneho odpadu, z demontáže starých vozidiel a elektro-odpadu procesom BLOWDEC),
3. miesto – nebolo udelené.

Environmentálne technológie (udeľuje rektor STU v Bratislave):

1. miesto – VÚSAPL, a. s. (za výskum, vývoj a realizáciu technológií v oblasti zhodnocovania odpadov),
2. miesto – MAVEBA, spol. s r. o. (za komplexné riešenie zhodnocovania starých vozidiel),
3. miesto – RENEM, spol. s r. o. (za recykláciu odpadových fritovacích olejov do formy biopalív).

Diplomová práca (udeľuje riaditeľ SAŽP – COHEM Bratislava, do súťaže bolo prihlásených celkovo 23 diplomových prác):

1. miesto PETER KRÍŽIK – **Konštrukčný návrh zhutňovacieho stroja** (Strojnícka fakulta STU v Bratislave)

Zdôvodnenie:

Študent vo svojej diplomovej práci vypracoval konštrukčný návrh zariadenia na zhutňovanie biomasy, pracujúci na princípe, ktorý ešte nebol použitý. Navrhuje nový špeciál-

ny tvar výlisku. Svoje riešenie zhodnocuje aj ekonomicky, kladie dôraz na ľahkú a lacnú výrobu súčiastok a montáž),

2. miesto LUCIA DANČOVÁ – **Vplyv dezinfekčných činidiel na prevádzku domových čistiární odpadových vôd** (Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave)

Zdôvodnenie:

Študentka sa vo svojej práci zaoberala testovaním 12 dezinfekčných prostriedkov, ktoré sa používajú v domácnostiach, pretože viacero z domových čističiek odpadových vôd, ktoré sú v SR v prevádzke, nepracuje spoľahlivo. Výsledkom diplomovej práce sú závery, ktoré by mali zlepšiť čistiace účinnosti domových čistiární odpadových vôd),

3. miesto LUBOMÍR ČERNÝ – **Možnosti spracovania Pd-katalyzátorov** (Hutnícka fakulta TU Košice)

Zdôvodnenie:

Študent sa vo svojej diplomovej práci zaoberá možnosťou spracovania použitých autokatalyzátorov a opätovným získavaním ušľachtilých kovov z týchto katalyzátorov. Laboratórne overil dve technológie spracovania vyradených autokatalyzátorov. Slovenská republika je závislá od dovozu ušľachtilých kovov, preto ich získavanie z použitých katalyzátorov je z národohospodárskeho hľadiska významné).

Pri príležitosti 10. výročia konferencie rektor prof. Báleš udelil pamätnú medailu STU v Bratislave týmto odborníkom a firmám:

- Ing. Elemír Galovič, PhD., MŽP Slovenskej republiky,
- Dipl. Ing. Alois Studenic, STUDENIC Alois – ingénieur Büro (A),
- prof. Ing. Anton Blažej, DrSc., Dr. h. c., TU Alexandra Dubčeka, Fakulta sociálnoekonomických vzťahov,
- MATADOR Púchov, v zastúpení Ing. Jozefom Vozárom – viceprezidentom pre stratégiu.

Dekan Strojníckej fakulty doc. Jelemenský udelil pamätný list dekana SjF STU v Bratislave týmto odborníkom a firmám:

- doc. Ing. Ján Hauptvogel, PhD., Strojnícka fakulta STU v Bratislave,
- VURAL a. s., v zastúpení Ing. Slavojom Mirekom – generálnym riaditeľom,
- časopis ODPADOVÉ FÓRUM – v zastúpení Ing. Tomášom Rezníčkom – šéfredaktorom.

Doterajšie ohlasy na 10. ročník konferencie svedčia o tom, že aj jubilejný ročník mal veľmi bohatý a úspešný odborný ale aj spoločenský program. Vďaka organizačného výboru patrí všetkým sponzorom, mediálnym partnerom (časopisy Odpady a Odpadové fórum) a samozrejme všetkým účastníkom konferencie.

Tešíme sa na stretnutie s Vami na 11. ročníku TOP 2005, ktorý sa bude konať opäť v Častej - Papierničke v termíne 29. 6. – 1. 7. 2005.

Ludovít Kolláth, Lubomír Šooš
Katedra výrobnéj techniky

Kalendárium

Pred **105 rokmi** – 5. septembra 1899 – sa v Elblagu (Poľsko) narodil významný odborník a vysokoškolský učiteľ prof. PhDr. **Werner Espe**. Po ukončení vysokoškolského štúdia na Univerzite v Berlíne v roku 1923 pôsobil v rôznych funkciách vo firmách Siemens, ČKD, Tesla Elektronika a vo Výskumnom ústave pre elektrotechnickú fyziku v Prahe.

Na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave pôsobil od roku 1955 ako zastupujúci profesor a v rokoch 1964 až 1970 ako profesor pre odbor vákuová technológia, ktorého bol zakladateľom. Jeho práce z tejto oblasti boli jedinečným prínosom do svetovej literatúry. Pozornosť venoval aj fyzike a zváraní kovov, spájaniu kovov, skla, keramických materiálov a štúdiu špeciálnych výbojok. Je autorom 34 knižných prác, 107 štúdií a článkov. Jeho práce boli vydávané v rôznych krajinách sveta. V Nemecku, v bývalej ČSSR a inde mu udelili vyše 100 patentov. Vykonával funkciu predsedu Čsl. národného komitétu pre vákuovú fyziku, techniku a aplikácie, bol zakladajúcim členom Čsl. spoločnosti pre náuku o kovoch pri ČSAV a členom Nemeckej fyzikálnej spoločnosti.

G. G.

Dňa 19. septembra 2004 uplynulo **105 rokov** od narodenia prof. Ing. arch. **Emila Belluša**, DrSc. – jedného z najvýznamnejších slovenských architektov. Patrí medzi zakladateľov vysokého architektonického školstva na Slovensku. Na našej škole pôsobil od roku 1940, keď bol vymenovaný za riadneho profesora pre odbor pozemné staviteľstvo. V neskorších rokoch až do roku 1970 sa venoval výchove architektov. V rokoch 1940 – 49 bol prednostom Ústavu pozemného staviteľstva II. Popri pedagogickej práci sa venoval architektonickej tvorbe (družstevné domy na Námestí SNP v Bratislave, hotel Devín v Bratislave, Študentský domov Mladá garda v Bratislave, kolónádový most v Piešťanoch, automatický mlyn v Trnave a mnoho iných).

M. B.

Pred **85 rokmi** - 19. septembra 1919 sa v Turanoch narodil prof. Ing. **Vladimír Fraňo**, DrSc. Na Stavebnej fakulte pôsobil v rokoch 1943 – 45 a 1961 – 87. V rokoch 1965 – 80 bol vedúcim Katedry stavebných látok a dielcov. V roku 1965 bol vymenovaný za profesora pre odbor technológia stavebných hmôt a dielcov. Bol odborníkom pre prefabrikované konštrukcie a montované stavby a priekopníkom montážnych spôsobov stavania u nás.

M. B.

Dňa 19. septembra by sa bol dožil 85 rokov prof. Ing. Dr. techn. Ladislav Gvozdiak. Celý svoj tvorivý život zasvätil Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Po ukončení štúdia na EF SVŠT v roku 1948 nastúpil ako asistent na Katedru vysokofrekvenčnej elektrotechniky. Na SVŠT pôsobil až do roku 1990. V roku 1953 získal titul doktor technických vied, v roku 1956 sa habilitoval a v roku 1965 bol vymenovaný za profesora pre odbor vysokofrekvenčná elektrotechnika. Prof. Gvozdiak významne prispel k rozvoju SVŠT vo všetkých oblastiach jej činnosti. Priekopnícku prácu vykonal predovšetkým v oblasti výpočtovej techniky. Bol iniciátorom a zakladateľom Počítačového strediska na EF ako prvého strediska tohto druhu v univerzitnom prostredí u nás. Po jeho zmene na Katedru matematických strojov bol poverený i jej vedením. Vypracoval návrh a riadil práce na budovaní Ústavu výpočtovej techniky vysokých škôl, ktorého bol päť rokov vedúcim. Založil a viedol Katedru kybernetiky, ktorá zabezpečovala vzdelávanie v oblasti výpočtovej techniky a kybernetiky na celej SVŠT. Za svoju prácu získal rad ocenení doma i v zahraničí. Pôsobil ako prodekan EF v školských rokoch 1958/59 až 1959/60 a 1961/62. Funkciu dekana EF vykonával v školských rokoch 1966/67 až 1968/69.

G. G.

**Profesor
Pavol Horváth –
60-ročný**

Prof. Ing. Pavol Horváth, CSc., sa narodil 14. 9. 1944 vo Vlčkovciach pri Trnave. Po absolvovaní štúdia na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v roku 1967 v odbore automatizačná technika nastúpil ako odborný asistent na Katedru matematických strojov, kde pôsobil ako inžinier počítačov, neskôr ako vedúci výpočtového strediska EF SVŠT. V roku 1978 založil a stal sa riaditeľom Ústavu výpočtovej techniky SVŠT, kde sa sústredila celá podpora informačného systému školy. Od vzniku Centra výpočtovej techniky STU v roku 1990 je jeho riaditeľom. V rokoch 1985 – 1990 bol prorektorom SVŠT pre informatiku, celouniverzitné pracoviská a rozvoj školy. Podieľal sa na vybudovaní všetkých fakultných výpočtových stredísk na SVŠT, v tom čase odborných útvarov Ústavu výpočtovej techniky ako aj na vybudovaní sieťovej infraštruktúry na STU, zaviedol do praxe prakticky všetky doteraz implementované podsystémy informačného systému školy.

Od roku 1978 pôsobil ako externý vysokoškolský učiteľ v oblasti periférnych zariadení počítačov a počítačových sietí na Katedre počítačov EF SVŠT, neskôr na Katedre informatiky a výpočtovej techniky FEI STU. V roku 1982 bol vymenovaný za docenta a v roku 1997 za profesora v odbore aplikovaná informatika. V súčasnosti pôsobí ako externý profesor na Fakulte informatiky a informačných technológií STU. Popri pedagogických povinnostiach sa vždy venoval aj vývoju a konštrukcii počítačov a technológii počítačových sietí. Je autorom 3 autorských osvedčení z oblasti konštrukcie špeciálnych periférnych zariadení počítačov.

Prof. Pavol Horváth vedecky pracoval na problematike špeciálnych periférnych zariadení počítačov. Z tejto oblasti napísal a obhájil dizertačnú prácu na tému „K problémom automatického rozpoznávania a porozumenia reči“. Publikoval viac ako 65 príspevkov v domácich a zahraničných časopisoch a v zborníkoch vedeckých konferencií. Napísal viac ako 12 vysokoškolských skrípt, je autorom alebo spoluautorom 3 monografií – Periférne zariadenia číslicových počítačov, vydané v slovenčine vo vydavateľstve Alfa v roku 1990 ako celoštátnej učebnice, rovnaký titul v ruštine pre vydavateľstvo Moskva vydané v roku 1989 a Dátové siete vydané vo Vydavateľstve STU v roku 1996. Bol členom autorských kolektívov vedeckých náučných slovníkov – Kybernetické systémy, vydaný v roku 1987 a Využitie elektrickej energie, vydaný v roku 1989 vo vydavateľstve Alfa.

V rokoch prvých zariadení v oblasti dátových sietí 1985 – 1990 vybuďoval a viedol medzinárodné laboratórium vývoja sieťových zariadení v spolupráci s univerzitou MIIGA v Moskve. Viedol výskumný projekt návrhu komponentov lokálnej siete sektorovaný kruh - STULAN pre Výskumný ústav výpočtovej techniky v Žiline a výrobný podnik ZVT v B. Bystrici.

Bol jedným zo zakladateľov Združenia používateľov Slovenskej akademickej dátovej siete SANET a v roku 1990 sa stal jeho prvým predsedom a túto funkciu vykonáva dodnes. Profesor Horváth bol iniciátorom projektu vysokorýchlostnej siete SANET II s polygonálnou topológiou a technológiou nenavieteného optického vlákna a sieťového protokolu Ethernet. Pod jeho vedením bola v rozpätí dvoch rokov na Slovensku vybudovaná vysokorýchlostná optická sieťová infraštruktúra, ktorá prepája všetky univerzity SR, 125 základných a stredných škôl, ústavy SAV, vedecké knižnice, fakultné nemocnice a ďalšie výskumné a informatické organizácie. Naďalej aktívne pracuje na rozvoji siete SANET a pripravuje ďalšie projekty. Aj jeho zásluhou má SR jednu z najlepších regionálnych dátových sietí na svete, ktorá v roku 2002 bola vyhodnotená ako najrýchlejšie sa rozvíjajúca sieť národného výskumu. Toto hodnotenie bolo uverejnené na prestížnom seminári ICFA Standing Committee on Interregional Connectivity v Cene pri Ženeve v roku 2002 a v reporte California Institute of Technology.

Prof. Horváth zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách dátových sietí TERENA, CEENET, (medzinárodné organizácie združujúce akademické dátové siete v Európe), ENPG – (European Networks Policy Coordination Group) a v pracovnej skupine pre správu národných domén ITU – (International Telecommunication Union). Je členom medzinárodného konzorcia GEANT – celoeurópskej dátovej siete pre vedu výskum a vzdelávanie.

Za unikátne technologické riešenie a realizáciu optickej siete na základe projektu SANET II bol vymenovaný za IT osobnosť roka 2002 na Slovensku.

Prof. Horváth sa významne podieľa na rozvoji informatizácie na Slovensku ako člen autorských kolektívov, pripravujúcich zásadné materiály do orgánov vlády, ako dlhoročný člen Rady vlády pre informatiku, člen rôznych expertných kolektívov veľkých informatických projektov. Pôsobí ako podpredseda predsedníctva Združenia API – poskytovateľov internetu na Slovensku a podpredseda predstavenstva Združenia pre správu národnej domény SK.

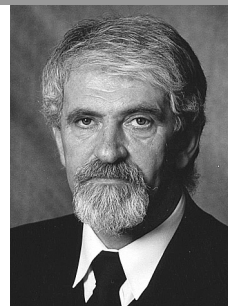
Prof. Horváth je popredným medzinárodne uznávaným odborníkom v oblasti informatiky a informačných technológií. Za celoživotný prínos v oblasti rozvoja informatiky na Slovensku mu bola v týchto dňoch udelená ministrom školstva SR Medaila sv. Gorazda.

Kolektív pracovníkov Centra výpočtovej techniky žela profesorovi Horváthovi do ďalších rokov veľa zdravia, invencie a entuziazmu do ďalšej tvorivej práce v oblasti rozvoja informatiky a informačných a komunikačných technológií na Slovensku.

*Kolektív pracovníkov
Centra výpočtovej techniky STU*

Blíži sa nová výzva ESF

V októbri očakávame vypísanie druhej výzvy na podávanie projektov Európskeho sociálneho fondu v oblasti podpory výskumu a inovácie (opatrenie 2.2 JPD3). Predpokladá sa pozitívna zmena podmienok oproti 1. výzve. Sledujte: www.education.gov.sk

Za Viktorom Bajčíkom

Dňa 22. augusta 2004 nás opustil významný pedagóg a akademický funkcionár doc. PhDr. Viktor Bajčík, PhD., ktorý na našej univerzite pôsobil štvrtstoročie.

Narodil sa 20. septembra 1946 v známej sklárskej obci Katarínska Huta (Cinobaňa). Zaujala ho chémia a v roku 1964 maturoval na strednej priemyselnej škole v Banskej Štiavnici. Po jej skončení pracoval až do roku 1968 ako robotník v Považských chemických závodoch v Žiline a Chemických závodoch Juraja Dimitrova v Bratislave, kde rok robil chemického laboranta.

Zaujímal sa o podnikovú psychológiu, preto v rokoch 1967 – 1972 diaľkovo vyštudoval psychológiu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V diplomovej práci sa zaoberal psychologickými aspektmi fluktuácie v chemickom priemysle. Už počas diaľkového štúdia, od roku 1969, bol podnikovým psychológom v Chemických závodoch Juraja Dimitrova v Bratislave.

V roku 1973 nastúpil ako samostatný odborný pracovník do Výskumného ústavu bezpečnosti práce v Bratislave. Od školského roku 1979/80 pôsobil ako externý pedagóg na SVŠT a od 20. decembra 1980 ako odborný asistent na Katedre pedagogiky a psychológie pri Rektoráte SVŠT.

Na základe úspešne obhájenej kandidátskej dizertačnej práce „Odras psychickej záťaže na zdravotnom stave operátorov“, mu vedecké kolégium SAV pre psychológiu a pedagogiku v roku 1988 udelilo vedeckú hodnosť kandidáta psychologických vied. Ruská Akadémia pedagogických a sociálnych vied ho v roku 1996 zvolila za svojho člena. Na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici sa 1. decembra 1999 habilitoval pre odbor pedagogická psychológia prácou Psychológia v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Na Materiálovotechnologickej fakulte STU vystriedal prof. Ing. Dušana Drienskeho, CSc., vo vedení Katedry inžinierskej pedagogiky. Bol členom akademického senátu MTF a dve funkčné obdobia prodekanom pre výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zaoberal širokou škálou problémov pracovnej a pedagogickej psychológie. Publikoval práce o pracovnej úrazovosti, bezpečnosti práce, psychickej záťaži, psychohygiene, psychológii riadiacej práce, psychologických aspektoch fluktuácie, farebnej úprave pracovísk atď. V pedagogickej psychológii to boli najmä analýzy motivačnej štruktúry študentov, identifikácie študentov pre inžinierske štúdium.

Patril medzi obľúbených a vyhľadávaných pedagógov. Dokázal nielen naučiť, ale aj nadchnúť, zaujať a zapáliť. Pri prednášaní sa priam rozdával. Bol vecný diskutér a blízki priatelia vtupne poznamenali, aj milý prekárač. V práci neznášal podvod a kamufláž. Vedel citlivo načúvať, ale aj rázne roz-

hodnúť. Jeho optimistický úsmev, aj keď neraz ho srdiečko neveľmi poslúchalo, vnášal do rokovania kľud a pozitívnosť. Plány mal veľké. Srdiečko rozhodlo inak. Priateľov mal po celom Slovensku. Nielen ako odborník, ale aj ako príjemný spoločník. Získal si srdcia aj tvrdých, rázovitých Šumiacanov, čo sa veru každému prišielcovi nepodariť.

Viktor Bajčík bol inžinierom ľudských duší. Mal rád študentov, doktorandov a všetkých, ktorí sa smelo pozerali dopredu. Ostala nám pekná spomienka na príjemné stretnutia a spoluprácu. Chýbať nám bude Tvoja invenčnosť, rozvaha, nekonečná trpezlivosť, ale aj upokojujúci šibalský pohľad a mierotvorný úsmev. Bol si priam vzorom vyjednávateľa.

Vďaka Ti, Viktor, za krásne chvíle a priateľstvo.

*Jozef Sablik
dekan MTF*

T E C H N I K

Technik reprezentoval Univerzitu v Českej republike

Spevácky zbor Vysokoškolského umeleckého súboru Technik Slovenskej technickej univerzity v Bratislave sa v dňoch 25. až 27. júna 2004 zúčastnil na 47. ročníku medzinárodného festivalu zborového umenia „Jihlava 2004“ v Českej republike. S prispáním ministerstva kultúry Českej republiky ho usporiadala agentúra IPOS ARTAMA Praha a DKO s. r. o. Jihlava, spolu s mestom Jihlava, krajom Vysočina, Spoločnosťou pre usporiadanie festivalu zborového umenia „Jihlavský festival“, Združením zborových dirigentov, členom Asociácie hudobných umelcov a vedcov a s Úniou českých speváckych zborov. Zbor Technik sa stal jediným slovenským zástupcom v konkurencii zborov z Českej republiky, Ruska, Dánska, Kanady, Filipín a Juhoafrickej republiky, ktoré sa zúčastnili na festivalovej prehliadke. Podmienkou účasti na festivale bolo samostatné koncertné vystúpenie a naštudovanie povinnej skladby podľa zadania poroty. Povinná skladba nášho zboru bola ocenenou skladbou súťaže skladateľov v kategórii duchovnej hudby, ktorá prebehla pred festivalom.

Náš zbor naštudoval pod vedením Juraja Jartima a Branislava Kostku intonačne náročnú skladbu „Agnus Dei“ amerického skladateľa T. Homansa a uviedol ju na 2. festivalovom koncerte v sále Domu kultúry v Jihlave. Na koncerte bol prítomný aj autor skladby a interpretáciu svojho diela v podaní nášho zboru veľmi ocenil.

Výnimočným potleskom sme boli odmenení za záverečnú skladbu A. Edenrotha „World for Sport“. Publikum sme zaujali netradičnou interpretáciou, dramaturgiou, ale aj najrôznejším športovým vybavením, ktoré bolo súčasťou koncertného oblečenia.

V dňoch 20., 23. 9., 4. a 7. 10. 2004 prebiehal na Stavebnej fakulte konkurz do speváckeho zboru. Radi medzi sebou privítame nových členov v koncertnej sezóne 2004/2005, najmä z radov študentov STU, ktorí majú vzťah k zborovému spevu.

*Jaroslava Poláčiková
tajomníčka speváckeho zboru Technik*

Š P O R T

Majstrovstvá zamestnancov STU o Pohár rektora STU

Z rozhodnutia kolégia rektora sa uskutočnili v dňoch 18. – 28. mája 2004 Majstrovstvá zamestnancov STU o Pohár rektora STU. Pod patronátom prorektora doc. Ing. Ernesta Bučka, PhD., od marca 2004 prebiehali prípravné práce na organizovaní týchto majstrovstiev. Bol vypracovaný harmonogram organizovania na obdobie 5 rokov, organizačne-technické zabezpečenie jednotlivých súťaží, aproximatívny rozpočet jednotlivých súťaží a propozície súťaží. Organizovaním súťaží boli poverené katedry telesnej výchovy na STU:

Sálový futbal – 18. 5. 2004 - Strojnícka fakulta STU (riaditeľ súťaže: Mgr. Oto Honz),
miesto konania: telocvičňa SjF.

Volejbal – 19. 5. 2004 – FEI STU (riaditeľ súťaže Mgr. Hilda Mazurová),
miesto konania: telocvičňa FEI.

Basketbal – 19. 5. 2004 – Strojnícka fakulta STU (riaditeľ súťaže: Mgr. Ján Meszároš),
miesto konania: telocvičňa SjF.

Plávanie – 19. 5. 2004 – FCHPT STU (riaditeľ súťaže: PhDr. Július Fehér),
miesto konania: plaváreň ŠD J. Hronca

Stolný tenis – 20. 5. 2004 – FCHPT STU (riaditeľ súťaže: Mgr. Viliam Lendel, PhD.),
miesto konania: telocvičňa FCHPT.

Športová streľba – 28. 5. 2004 - Strojnícka fakulta STU (riaditeľ súťaže: Mgr. Peter Kundis), miesto konania: strelnica v Jarovciach.

Jednotlivé súťaže mali dôstojný priebeh a splnili zámer, s ktorým sme vstupovali do organizovania uvedenej akcie, a to aby zamestnanci jednotlivých fakúlt STU sa stretávali aj na športovom poli, čím by prezentovali myšlienky kalokagatie – harmonického rozvoja tela aj ducha. Ďalším dôležitým momentom tejto akcie bola skutočnosť, že zamestnanci našej univerzity bojujú v rámci pravidiel fair play za farby

svojej fakulty, ale pod strechou svojej univerzity, čím sa zvýrazní význam a spolupatričnosť k univerzite. Uvedená akcia sa bude organizovať každé dva roky. Našou snahou bude už budúce majstrovstvá organizovať vo dvoch dňoch v zariadení STU v Gabčíkove, aby sa popri športovej stránke zvýraznila aj stránka spoločenská.

Na Majstrovstvách STU sa v jednotlivých súťažiach zúčastnilo aktívnou formou spolu 161 zamestnancov.

Nedostatky akcie:

- 1/ ukázalo sa, že vhodnejším termínom pre budúcnosť bude posledný májový týždeň, vzhľadom na pedagogické povinnosti účastníkov v zápočtovom období, vyťaženosť s diplomovými prácami študentov magisterského štúdia a záverečnými prácami bakalárskeho štúdia,
- 2/ vybavenosť dresmi jednotlivých fakultných výberov by mala byť v budúcnosti na lepšej úrovni, aby sa družstvá prezentovali dôstojným spôsobom,
- 3/ účasť nominovaných akademických funkcionárov rektorom STU z fakúlt na záverečnom ceremoniáli nebol na požadovanej úrovni (okrem FCHPT, kde prodekani prof. Šajbidor – plávanie a doc. Kovařík – stolný tenis dôstojným spôsobom ukončili súťaž). Zamestnanci by mali mať pocit, že uvedená akcia má svoju vážnosť a venuje sa jej patričná pozornosť zo strany rektora a jeho zástupcov na fakultách,
- 4/ niektoré fakulty neboli schopné postaviť družstvá do jednotlivých súťaží. V budúcnosti bude potrebné so zástupcami Fakulty architektúry a Rektorátu premyslieť spôsob, aby sa aj tieto pracoviská mohli aktívne zúčastniť na tejto akcii aspoň v niektorých súťažiach, čím by sa naplnila aj myšlienka komplexnosti v športovom zápolení na STU. Rektor STU sa osobne zúčastnil na turnaji v sálovom futbale, čo u účastníkov našlo aj patričnú odozvu. Škoda, že žiaden z prorektorov, resp. dekanov fakúlt si nenašiel čas či už aktívne, resp. pasívnu účasťou podporiť význam danej akcie. Verím, že v budúcnosti sa aj táto stránka zlepší.

Klady akcie:

- 1/ po takmer 30 rokoch sa podarilo na STU oživiť myšlienku športového zápolenia medzi zamestnancami fakúlt STU, a to dokonca v čase, keď škola nedisponuje finančnými prostriedkami nazvyš,
- 2/ STU ukázala aj v tomto smere ostatným univerzitám na Slovensku spôsob akademického života modernej univerzity,
- 3/ účastníci, podľa ich prejavov, uvedenú akciu veľmi privítali a kladne hodnotili, čo v dobe temna v našom školstve prinieslo do denného života univerzity trochu radosti,
- 4/ študenti mali možnosť sledovať svojich učiteľov aj na športovom poli a mnohokrát s prekvapením a uznaním aplaudovali pri ich športovom majstrovstve a súčasne stúpila prirodzená autorita športujúcich učiteľov u študentov,
- 5/ dobrá spolupráca v príprave, priebehu i ukončení akcie s ekonomickým oddelením rektorátu na čele s Ing. Hlinkovou a jej spolupracovníkmi,
- 6/ katedry telesnej výchovy si tu mohli overiť aj odbornú spôsobilosť svojich členov na poli organizátorskom.

Celkové hodnotenie fakúlt podľa bodov

1. miesto - MTF (22 bodov)
2. miesto - FCHPT (21 bodov)
3. miesto - FEI (19 bodov)
4. miesto - SJF (19 bodov)
5. miesto - SvF (13 bodov)

(v poradí nie sú zarátane body zo súťaže v streľbe zo vzduchovej pištole a pušky)

Miroslav Bobřík

Katedra telesnej výchovy FCHPT

POZVÁNKA PRE UCHÁDZAČOV A ŠTUDENTOV

Prezentácia Slovenskej technickej univerzity v Bratislave
na

8. ročníku AKADÉMIA

veľtrh pomaturitného vzdelávania

a

6. ročníku VAPAC

veľtrh vzdelávania, práce a cestovania

Veľtrhy sa uskutočnia v dňoch 3. - 5. 11. 2004
vo výstavných priestoroch Bratislavského kultúrneho
a informačného strediska (predtým PKO),
Nábr. arm. gen. L. Svobodu, Bratislava.

Podujatie sa už tradične uskutočňuje pod záštitou

Ministerstva školstva SR

a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Na veľtrhu nájdú návštevníci ponuky o:

- štúdiu na slovenských vysokých školách
- štúdiu na zahraničných vysokých školách
- študijných pobytoch v zahraničí
- pracovných možnostiach

a ponukách zamestnaní na Slovensku a v zahraničí.

Vystavovatelia:

- slovenské a zahraničné vysoké školy
- vzdelávacie inštitúcie
- zástupcovia firiem a ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ďalšie informácie nájdete na adrese: www.akademia.stuba.sk

Daniela Kráľovičová
oddelenie vzdelávania

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: viera.jancuskova@stuba.sk

Zodpovedná redaktorka: Viera Jančusková. **Grafická koncepcia:** Karol Rosmány **Grafická úprava:** Karol Thiry **Fotografka:** Etela Križiková **Redakčná rada:** Emília Bednárová, Jozef Dzivák, Maroš Finka, Peter Kostka, Michal Mravčák, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia:** MK SR 1334/95. TS:09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzávierka čísla:** 17. septembra 2004.